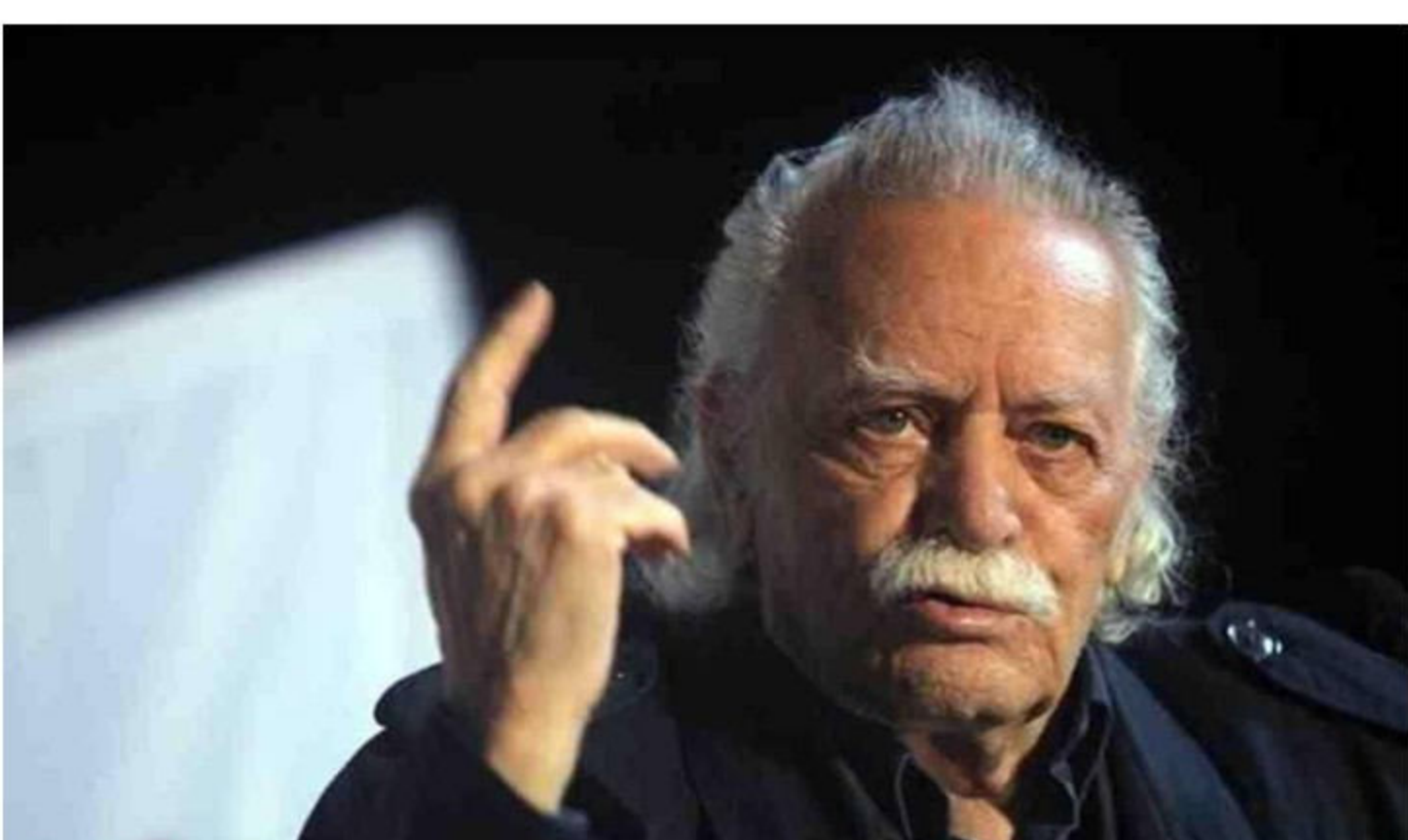

© 01/04/2020, 12:38 MM

✓ In memoriam: Μανώλης Γλέζος // Συνέντευξη στον Γιώργο Δουατζή

(Η συνέντευξη δόθηκε το 2008)

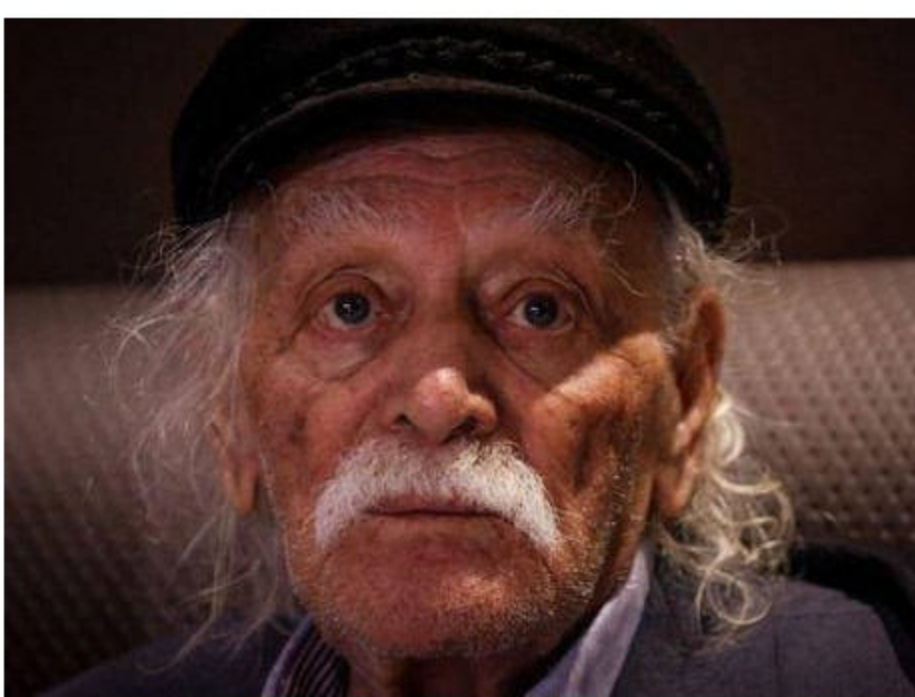
“

Ο θάνατος τον άγγιξε πολλές φορές. Κι ίσως γι αυτό, αγάπησε όσο λίγοι, με σπάνια δύναμη, τη ζωή. Πράγμα που απέδειξε αναλώνοντας ό,τι πολυτιμότερο, την ίδια τη ζωή του, σε αγώνες για την ελευθερία, την αξιοπρέπεια, την αγάπη στο συνάνθρωπο. Μανώλης Γλέζος. Μια ζωή γεμάτη, στα όρια. Από το σκοτάδι στο φως. Ως μελλοθάνατος υμνούσε τη ζωή. Από τις φυλακές, έφτασε στις ανώτατες διακρίσεις. Από τα κνηγιά και τις εξορίες, στην αναγνώριση. Για να μας διδάξει ότι μόνο με πίστη σε ιδανικά και με οράματα, ομορφαίνει η ζωή και πάει μπροστά.

Πλήρης αισιοδοξίας, ακμαίος, ξαφνιάζει με τη ζωντάνια και την ταχύτητα της σκέψης του. Αυτός ο νεαρός... των ογδόντα πέντε χρόνων, λέει: «Τον έχω σκεφτεί πολύ το θάνατο και τη ζωή μαζί. Από την πλήρη τους σμικρότητα, μέχρι τη μεγαλοσύνη τους. Όταν σκεφτώ τους γεωλογικούς χρόνους, η ζωή μας είναι μια στιγμή. Ένα τίποτα. Κι όμως, πόσα πολλά πράγματα μπορούμε να κάνουμε στη διάρκεια αυτής της μικρής στιγμής που ζούμε...»

«Αλίμονο στις εξουσίες όταν καταλάβουν οι πολίτες τη δύναμή τους» λέει. Και για την πρόσφατη ανακήρυξη του σε επίτιμο διδάκτορα της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών: «Σκεφτόμουν συνέχεια πόσοι αγωνιστές, πόσες αγωνίστριες, μέσα στη μοναξιά της σιωπής φεύγουν από τη ζωή, έφυγαν, χωρίς καμιά διάκριση από την Πολιτεία. Πόσοι συνάνθρωποί μου βρίσκονται σήμερα γυμνοί μέσω υπεράσπισης, πόσοι βρίσκονται έρμια φυσικών φαινομένων, έρμια της ανθρώπινης κτηνωδίας».

Ο ανθρώπινος πόνος είναι κινητήρια δύναμη για τον Μανώλη Γλέζο. Τα λόγια του ξεκάθαρα: «Θέλω να έχω πάντα τα αυτιά και τα μάτια ανοιχτά, να ακούω και να βλέπω τις ανθρώπινες πληγές, τον πόνο και να αγωνίζομαι να τα γιατρέψω. Ήμουν πάντα αρνητής της όποιας μορφής εξουσίας, αρνητής του όποιου καταστημένου, αρνητής του όποιου τίτλου ξεχωρίζει το άτομο και το μετατρέπει σε εξουσιαστή υπηκόων».

Γυρίζετε συχνά στο παρελθόν:

Τα παιδικά και εφηβικά χρόνια είναι χαραγμένα γερά στη μνήμη. Ξεκουράζομαι με τις παιδικές αναμνήσεις. Ήταν η όμορφη εποχή των ονείρων τότε.

Ήρθατε πολλές φορές κοντά στο τέλος...

Αντιμέτωπισα όλες τις μορφές θανάτου. Από ασθένεια, από αποφάσεις άλλων που με καταδίκασαν σε θάνατο, από απόπειρες δολοφονίας, από συμπλοκές και συγκρούσεις σε μάχες, από απεργίες πείνας. Όσο για τις υπόλοιπες μορφές θανάτου, περιμένω τον φυσιολογικό θάνατο, δεν σκέφτηκα ποτέ την αυτοκτονία και δεν έζησα το θάνατο της λήθης, τον οποίο πολεμάω για να επιζήσει η μνήμη των συντρόφων μου.

Σας φοβίζεται:

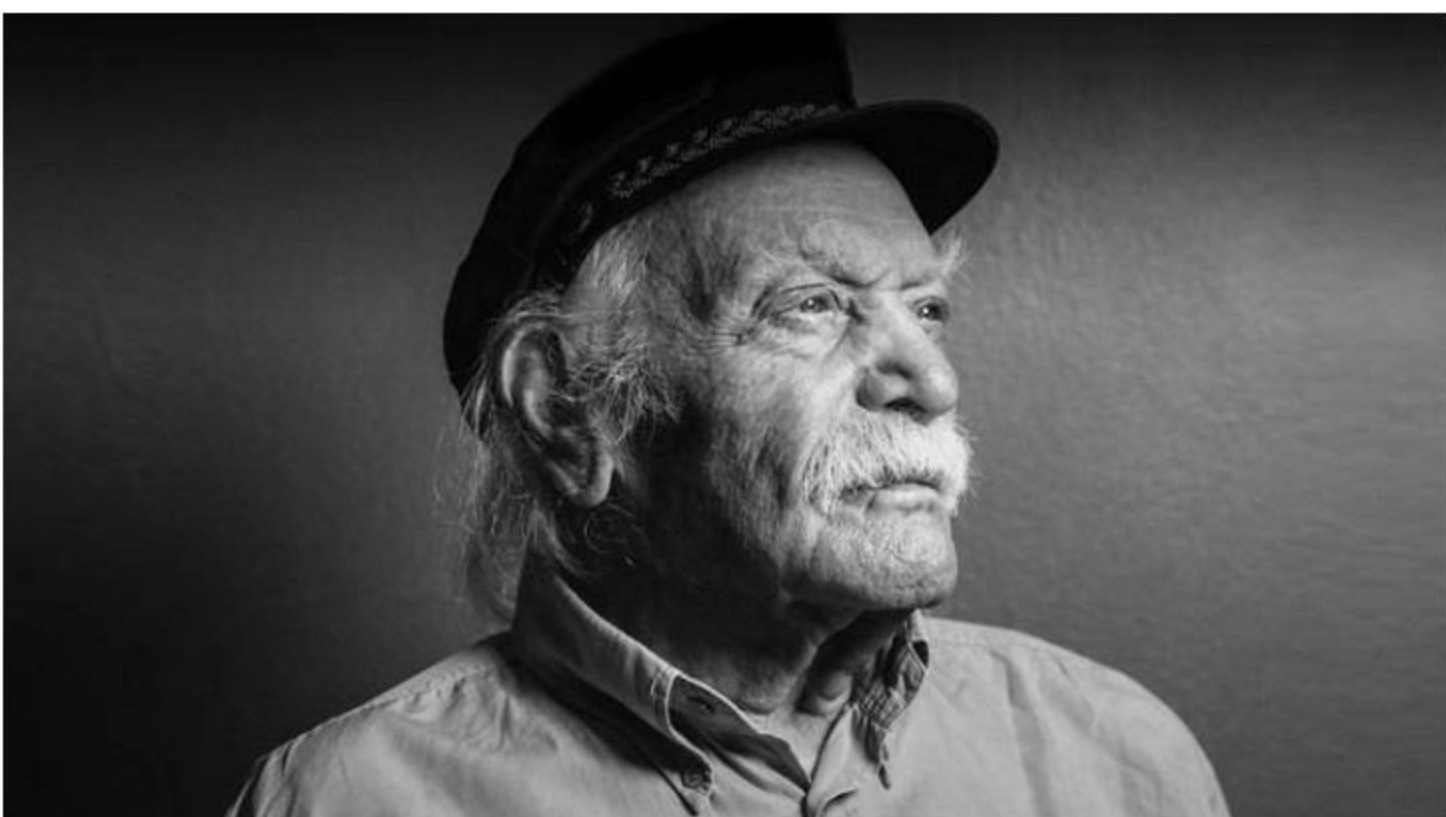
Όχι, διότι έχω εξοικειωθεί με το θάνατο. Κάνουμε υπέρβαση του φόβου. Κάθε άγνωστο, αναπάντεχο, δημιουργεί φόβο. Όταν το αναλύσεις, το συζητήσεις, το ξεπερνάς. Όταν πηγαίνω στο χωριό μου, συναντάω συνομηλικούς μου. Ρωτάω: Τι κάνεις; Απαντούν: Τον αναμένω αλλά δεν ήρθε ακόμα. Κι εγώ τον περιμένω. Ο Πασαλίδης έλεγε ότι είμαι οχταψυχος, ότι έχω ζωές πάνω από τη γάτα (γέλιο)...

Μιλάτε για πολλές μορφές θανάτου...

Μία μορφή, είναι λόγω ασθένειας. Βασανίστηκα τρομερά στις φυλακές Αβέρωφ και βρέθηκα με καλπάζουσα φυματίωση στα είκοσι χρόνια μου. Πηγαίνοντας σπίτι, στο δρόμο, άρχισα να κάνω αιμοπτύσεις. Φτάνω σπίτι, με βλέπει η μάνα μου, τρομάζει, φέρνει μια λεκάνη, την γέμισα αίματα. Δεν μπορούσα να μιλήσω. Φωνάζει το γιατρό με εξετάζει και ακούω να της λέει «Κάνε του τη ζωή ευχάριστη, γιατί σε τρεις μέρες πεθαίνει». Όταν μπήκε στο δωμάτιο η μάνα μου, της έγραψα ένα σημείωμα «Μην ακούς το γιατρό. Δεν θα πεθάνω». Ένιωθα το θάνατο, σαράντα δύο πυρετό... Παγώσανε τα πόδια μου, το καταλαβαίνεις;

Κι από αποφάσεις άλλων:

Τρεις φορές αντιμετώπισα αυτή τη μορφή του θανάτου. Μας καταδίκασαν σε θάνατο εμένα και τον Απόστολο Σάντα οι Γερμανικές Αρχές Κατοχής το 1941, επειδή κατεβάσαμε τη γερμανική σβάστικα από την Ακρόπολη. Το Οκτώβριο του 1948 στη διάρκεια του εμφυλίου καταδικάστηκα από το Στρατοδικείο Αθηνών. Και τρίτη φορά το 1949. Να σε καταδικάζουν συνάνθρωποί σου σε θάνατο... Με ποιο δικαίωμα αφαιρείς ζωή, αφαιρείς αυτό που δεν μπορείς να δώσεις;

Φαντάζομαι το συναίσθημα...

Έλεγα «ζω σήμερα, αύριο δε θα ζω». Φοβερό συναίσθημα. Όταν δικαζόσουν σε θάνατο στο Στρατοδικείο,